

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Decimvstertivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

*euacuabitur, quod ex parte est: videlicet cognitio per fidem: Verum præter hanc fidei adumbrationem, residet in anima amantis, alia delineatio amoris, secundum voluntatem, in qua ita efficaciter adumbratur figura dilecti, & tam proximè, & ad viuam, vt dici solet, illum exprimit, quãdã amoris vnio intercedit: vt verum sit dicere, amatum viuere in amante, & vicissim amantem in amato; immo talem similitudinem facit amor, in transformatione se inuicem amantium, vt verè pronuntiari possit, quemlibet esse alterum, & ambo vnum. Cuius rei ratio est, quia in vnione, & transformatione amoris, alter transfert in alterum possessionem, & dominium sui, & vnusquisque se relinquit, dat, & permutat pro alio: & sic quis vnus ipsorum viuat in altero, & vnusquisque est alter, & ambo vnum sunt per transformationem amoris, quod exprimere voluit D. Paulus cum dixit: *Viuo autem iam non ego, viuio vero in me Christus*; nam dum ait, *viuo ego iam non ego*, significauit, quod etiam si ipse viueret, non tamen vita sua, siquidem tam erat transformatus in Christum, vt vita sua diuina potius esset quam humana; & propterea ait, non se, sed Christum in se viuere. Possimus itaque dicere, quod secundum hanc transformationis assimilationem, vita eius, & vita Christi, eadem prorsus vita erat, per vnionem a-*

moris: quod perfecte adimplebitur in celesti gloria, in vita diuina, in his omnibus, qui se ipsos in Deo videre digni erunt. Nã in Deum transformati viuunt vita Dei, non sua; immo etiam vita sua, siquidem vita Dei vita ipsorum erit. Tunc autem vere cantabunt, viuimus nos, sed non nos, viuio enim in nobis Deus: quod licet in præsentia vita possit fieri, prout in Apost. Paulo factum est, non tamen omnino perfecte, & absolute, etiam si anima eam amoris transformatione assequatur, quæ sit matrimonium spirituale, qui est status excellentissimus omnium, qui in hac vita obtineri possunt. Quidquid enim in hac vita accidit, non nisi amoris adumbratio dici potest, si eum illa perfecta imagine gloriosæ transformationis cõferatur. Ceterum cum anima in hac vita hanc amoris transformationem adipiscitur, maxima felicitas est: etenim summopere ex ex lætatur dilectus. ideo enim cupiens in anima sponsæ tamquam amoris delineatio collocari, dixit in libro Canticorum, *Pone me vt signaculum super cor tuum, vt signaculum super brachium tuum*; Cor animam designat, in qua iuxta superius dicta, sponsus habitat in hac vita, veluti adumbratum fidei signaculum: Brachium vero signat voluntatem fortem, in qua (vt nuper dicebamus) residet tanquam delineatio amoris.

Gal. 2.20.

Cant. 1.

CANTVS DECIMVSTERTIVS.

CANCION XIII.

SENSVS.

*Apartalos amado
Que voy de buelo + Bueluete paloma;
Que el ciervo vulnerado,
Y or el otro a fama:
El ayre de su buelo fresco toma...*

*Auerte eos dilecte
Quia auolo, Reuertere columba,
Nam ceruus vulneratus
Per collis summitatem apparet,
Et eius volatus aurare frigeratur.*

EXPLI.

EXPLICATIO.

Inter accensa desideria, ardoreque amoris, quos in præcedentibus Canticis ostendit anima, solet dilectus sublimiter, suaviter, amanterque, & ingenti cum amoris vi, inuisere sponfam suam; plerumque enim prout ingentes fuere ardores, & anxietates amoris, quæ præcesserunt in anima, magna quoque esse solent beneficia, & visitationes, quas recipit à Deo: iam verò quoniam anima tam sollicitis desiderijs concupiscerat diuinos hosce oculos, quos nuper in præcedenti cantu commemorauit: nonnullos magnitudinis, & diuinitatis suæ radios ei amatus detexit, prout ipsa cupiebat, qui ad eo sublimes fuerunt, tantaque violentia communicati, vt eam cælesti impulsu à sensibus amoueri per raptum, & extasim compulerint: qui raptus initio accidit; non abique magno dispendio, & horrore naturæ: quare cum illius excessum in subiecto tam imbecilli ferre non possit, ait in præsentī Cantu.

Auerte eos dilectæ.

Oculos nimirum tuos diuinos, quia me auolare cogunt, deserendo corpus per sanctam in cōtemplationem, supra naturæ vires. Hoc ideo dicit, quia iam putabat animam suam è corpore auolare, prope habebat in votis; idcirco obtestata est, vt auerteret eos, nimirum desinendo illos in corpore communicare sibi, cuius pondere prægrauata, nec sustinere eos, neque frui illis potest sicuti vellet: sed potius in volatu suo extra corpus, eos sibi conferre velit; cuius desiderium, volatumque è refugio impediuit sponfus dicens,

Reuertere columba.

Communicatio enim, quam nunc à me recipis, nondum spectat ad statum gloriosum, quem expetis; verum amè ad me cōuertere, quem amore plagata quaris, nam & ego cerui instar tui amore vulnerati me ipsum tibi, per altam cōtemplationem tuam, manifestare incipio, atque ex amore cōtemplationis tuæ recreationem, ac refrigerium capio; ait itaque anima sponso.

Auerte eos dilectæ.

Iuxta ea qua dicta sunt, anima pro immensis suis desiderijs, quibus ferebatur in

oculos istos diuinos, qui diuinitatem designant, talem interius notitiam, communicationemque accepit, vt dicere compulsa sit,

Auerte eos dilectæ.

Adeo quippe miserabilis est natura nostra, dum adhuc viuimus, vt id, quod animæ maior vita est, quodque ipsa tantopere concupiscit (communicatio videlicet, notitiaque dilecti) cum datur, fere recipere nequeat, abique dispendio vitæ: ita vt oculi, quos per tot vias, tam solcite, anxieque inuestigabat, dum illos recipit, in hæc verba prorumpat,

Auerte eos dilectæ.

Etenim aliquando tam durum est tormentum, quod sentit anima in hisce raptibus, vt nullum aliud ita ossa disiungat, & coangustet naturam, in tantum, vt nisi Deus animæ prospiceret, vita finiretur. Et in rei veritate ita putat anima, quæ ista experitur; sentit enim quasi separari animam à carne, corpusque deserere. Cuius ratio est, quia huiusmodi beneficia, nequeunt plane recipi in corpore, eo quod spiritus eleuetur ad cōmunicandum cum spiritu diuino, ad animam veniente; & sic necessario debet ex parte destituere

nis
recera
ica
VI

carne, atque adeo caropati, & consequenter anima in carne, propter vtriusque unitatem in vno supposito; ac proinde immane tormentum quod sustinet anima tempore huius diuinæ visitationis, nec non ingens pavor conceptus ex eo, quod per viam supernaturalem tractarise videat, eam dicere faciunt,

Auerte eos dilecte.

Cæterum, etiamsi anima dicat, vt eos auertat, non est sic accipiendum, quasi ex animo velit, & cupiat, vt eos à se auertat: nam (vti demonstrauimus) est dictum quoddam à naturæ timore profectum: quin imo etiamsi multa plura eam pati oporteret, harum visitationum beneficiorumque dilecti iacturam facere nollit, licet enim patiatur natura, spiritus tamen auolat ad supernaturalem recessum, vt amati sui spiritu perfruat, quod ipsa optabat, & petebat: nollit tamen in carne illa recipere, vbi perfecte, completeque id fieri nequit, nisi parce, & cum molestia; sed in volatu spiritus extra corpus, vbi libere illis perfrui licet; idcirco ait, *Auerte eos dilecte*, i. e. abstine in corpore existenti illa communicare,

Quia auolo.

Quali manifestius diceret: quoniam è corpore euolo, vt eos mihi extra illud existenti communices, siquidem in causa sunt, vt carnem euolando deseram. Sed vt melius percipiamus, qualis sit volatus iste, Notandum est; quod sicuti explicuimus, in illa diuini spiritus visitatione, maxima vi rapitur spiritus animæ ad communicandum spiritualiter cum spiritu diuino, corpusque deserit, neque in illo sentit, neque actiones suas in illo exercet, vtpote quæ in Deo illas habet. Nam propterea dixit S. Paulus, nescire se,

an raptum illum reciperet anima in corpore, vel extra illud: *sue in corpore, sive extra corpus, nescio.* Neque propterea peritandum est, spiritum deserere, aut destituere corpus, vitæque naturali primire, sed quod in illo non fungatur a diuinibus suis. Et hæc est ratio, cur in illis raptibus, & volatibus corpus reddatur insensibile, & licet acerbissime discretiueretur, non sentiat: non enim hinc res se habet, sicut in alijs naturæ deliquitibus tunc enim si aliquo afficiantur dolore, mox redeunt ad se. Et hæc sentimenta habent in his visitationibus illi, qui perfectionis statum nondum sunt assecuti, progrediuntur tamen in statu profectiuum; qui enim ad perfectionem peruenerunt, in pace, suauique amore deuinam communicationem recipiunt, cessantque hi raptus, qui sunt dona ad hanc perfectiorem communicationem disponentia. Oportenus sane hic locus tractandi de differentijs Raptuum, & Extasium, aliarumque eleuationum, & sublimium volatuum spiritus, quos spirituales animæ pati solent. Verum tamen cum scopus meus non sit alius, quam succurrere hos cantus explanare; prout in præfatione promisi, illi labor iste referendatur, qui me aptius, meliusque id nouerit pertinet. Tum etiam quia B. Theresia de leti mater nostra præclare etiam & mirabiliter scripsit de internis huius spiritus visitationibus, cuius scripta vt spero in Domino, breui in lucem typis cura prodibunt.

Quod igitur hoc loco anima dicit de volatu, intelligendum est, de volatu Raptum, & extasim spiritus ad Deum, ad amatum protinus occurrit dicens,

Reuertere columba.

Æquissimo animo migrabat è corpore anima, in volatu illo spirituali, raptæ quod

vita sua iam iam esset habitura finem, nec non quod in æternum collatari posset, cum sponso suo, & apud illum absque villo velamine manere. At sponsus illius conatus competuit, dicens,

Reuertere columba,

Hoc est, columba in sublimi, celerique volatu contemplationis, in quo versaris, columba in eo quo flagras amore, columba denique in simplicitate qua progredieris (nam triplicem hanc proprietatem habet columba) reuertere è celso illo volatu quo peruenire cupis ad me verè possidendum; nondum enim aduenit tempus tam sublimis notitiæ, sed isti inferiori, quod tibi nunc in hoc spiritu excessu communico, te ipsam attèpera, estoque contenta.

Nam ceruus vulneratus.

Comparat seipsum sponsus ceruo: nam hic cerui nomine se ipsum intelligit: sciendum est autem proprium esse ceruo, alta loca petere, & cum saucius est, algentium aquarum refrigerium celerrime inuestigare; quod si fœmellam consortem suam ciulantem audiat, aut sauciatam animadvertat, illam demulcere, eique blandiri cõsuevit: siceriam hoc loco se gerit sponsus, nam dum videt sponsam vulneratam, amore sui, ipse quoque audito gemitu illius reciproco amore saucius ad illam accurrit; in his enim qui se inuicem amant, alterius vulnus, utriusque commune est, & idem sensus. Itaque perinde est ac dicere: Reuertere ad me õ sponsa mea, nam si tu amore mei vulnerata procedis, ego etiam instar cerui, hac tua plaga sauciatas venio ad te, è sublimi colle apparens tibi. Nam propterea ait,

Per collis summitatem apparet,

Id est, per altitudinem contemplatio-

nis, quam habes in isto volatu. Cõtemplatio enim eminens locus est, per quam deus incipit in hac vita animæ apparere, & communicari, nõ tamè perfectè. Idcirco. nõ dixit, omnino apparet, sed apparet simpliciter: quia licet sublimes Dei notitiæ animæ in hac vita conferantur, oēs tamè sunt quasi remotæ quædam apparitiones. Sequitur deinde tertia proprietates cerui, cuius iam meminimus, quæ in sequenti versu continetur.

Et tui volatus aura, refrigeratur.

Volatus significat præfatæ Extasis contemplatione: Aura vero, amoris spiritum denorat, quem volatus iste contemplationis in anima producit. Appositissimè autem amorem hunc à volatu productum, auram, appellat hoc loco, quia spiritus sanctus, qui amor est, etiã in scriptura auræ comparatur; siquidem à Patre, & Filio spiratur, & sicut ibi est Aura volatus, hoc est, ex contemplatione, & sapientia Patris, & Filij procedit, & spiratur per voluntatem: ita etiam sponsus hunc animæ amorem aurã hic appellat, quia prouenit ei ex Dei contemplatione, & notitia, quam tunc habet. Est autem hoc loco notandum, quod non ait sponsus, se ad illius volatum accurrere, sed ad volatus Auram; quia Deus non se communicat animæ, propriè loquendo, per volatum ipsius animæ, qui (vt diximus) est cognitio, quam de Deo habet: sed per amorem, à cognitione profectum: nam sicut amor est vnio inter Patrem, & Filium, ita est vnio animæ cum Deo. Hinc est quod licet anima altissimas Dei notitias, & contemplationes habeat, & nouerit mysteria omnia; si charitatem non habeat, nihil illi proffit, vt ait Apok. ad

nis
cce

ra
ica
VI

1. Cor. 13.
1.3.
Colof. 3.14

ad vñionem cum Deo. Et ratio est, quia vt idem etiam testatur. *Charitatem habete, quod est vinculum perfectionis.* Hæc itaq; charitas & amor animæ, sponsum currentem trahit ad bibendum e fonte isto amoris sponsæ suæ; quemadmodum algentes aquæ sitibundum, & suacium ceruum attrahunt, vt capiat refrigerium: ac proinde sequitur,

Aura refrigeratur.

Nam quemadmodum aura gratissima, recreat, refrigeratque æstu fatigatum: ita hæc aura amoris refrigerat, recreatque igne amoris æstuantem. Hæc quippe est proprietas huius ignis amorosi, vt aura, qua refrigeratur, & recreatur, sit incrementum ignis amoris; amor enim in amante, est flamma ardens, amplius ardere cupiens, sicut flamma ignis naturalis. Propterea complementum huius appetitus amplius ardendi in ardore amoris sponsæ suæ, quod est aura volatus illius, auræ refrigerium,

hoc loco appellat. Itaque perinde est, ac si diceret; ad ardorem volatus sui magis ardet, siquidem vnus amor alium amorem succendit. Vbi nota, Deum non ponere in anima gratiam & amorem, nisi iuxta desiderium & amorem ipsius animæ; idcirco verus amator conueni debet ne amor deficiat; siquidem hoc modo, prout diximus, urgebit amplius (licet alio loqui) Deum, vt amplius illum diligeret, magisque deliciarum in illa. vt autem huius charitatis sequatur vestigia, ea quæ de illa tradidit Apost. debet exercere.

Charitas, inquit, patiens est, benigna est, iheritas non amulatur, non agit perperam, non irascitur, non est ambitiosa, non querit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati, omnia suffert (quæ scilicet ferenda sunt) omnia eredit (quæ credere oportet) omnia sperat, omnia sustinet, nimirum, quæ consona sunt charitati.

CANTVS DECIMVS QVARTVS

CANCION XIV.

SENSVS.

*Mi amado las montañas
Los valles solitarios nemorosos
Las Insulas estrannas,
Los rios sonorosos,
El silbio de los ayres amorosos.*

*Dilectus meus montes
Valles solitaria nemorosa,
Insula extranea,
Flumina sonora,
Sibilus aurarum amabilem.*

CANTVS DECIMVS QVINTVS

CANCION XV.

SENSVS.

*La noche sosegada
En par delos leuantes del Aurora,
La musica callada
La soledat sonora
La cena que recrea, y en amora.*

*Nox sedata & tranquilla,
Propinqua surgenti aurora,
Silens musica,
Solitudo sonora,
Cena recreans & concilians amorem.*

EXPLA.